

Anja's man bleek homo te zijn

'Mijn verdriet schoof ik opzij, omdat ik zag hoe moeilijk het voor hem was'

Na een relatie van 25 jaar kwam Anja's man René uit de kast. Anja was heel verdrietig, maar werd niet kwaad. "Ik vond dat René zichzelf moest kunnen zijn." Samen vertellen zij hun verhaal.

René:

‘Ze stimuleerde mij om een profiel aan te maken op een datingsite’

Anja:

‘Ik vond dat hij ook naar een homocafé moest gaan. Zwaaide hem zelfs uit bij de deur’

Anja (45): “Toen ik René voor het eerst ontmoette, waren we nog heel jong. Ik was zestien jaar en hij vijftien. Het was in een cafeetje, waar de eigenaar op zondagavond wat hangtafels neerzette en een discolamp ophing, voor de jeugd. Mijn vriendin had verkering met een vriend van René, en zo kwamen wij met elkaar in contact. Tijdens dat eerste gesprek klikte het meteen. Het voelde heel vertrouwd, alsof we elkaar al jaren kenden. René kwam op mij over als een zachte, maar toch ook mannelijke jongen. Geen seconde heb ik me afgevraagd of hij homo was.”

René (45): “Ik wist dat toen zelf ook nog niet. Sterker nog: ik was al vaker verliefd geweest op meisjes. Als kind was ik ook niet anders dan andere jongens: ik speelde met auto’s en technisch speelgoed. Toen ik Anja leerde kennen, dacht ik: wow, dit voelt goed. Dit is d’r, de vrouw met wie ik de rest van mijn leven door wil brengen. En dat gevoel bleef. Maar ergens rond mijn achttiende, toen ik volwassen werd, begon langzaam tot me door te dringen dat ik me seksueel aangetrokken voelde tot mannen. En niet, of veel minder, tot vrouwen. Ik merkte dat ik op straat mijn hoofd omdraaide als er een knappe man voorbijliep, en dat ik dat niet deed bij een

mooie vrouw. Ik sprak er met niemand over en internet bestond nog niet. Maar ik wilde er ook niets mee doen; ik wilde niet anders zijn. Ik wilde geen homo zijn. Het paste niet in mijn omgeving op het platteland. En ik hield echt veel van Anja. Dus drukte ik de gedachten weg en hoopte dat het vanzelf over zou gaan.”

Groot geheim

Anja: “Ik had niets in de gaten. We trouwden toen we allebei 25 waren en kregen drie fantastische kinderen: Anne, Line en Wout. En onze relatie bleef goed: veilig, harmonieus. Ook in de slaapkamer hadden we het fijn. We waren wel minder vaak intiem dan gemiddeld. Daar ben ik weleens onzeker over geweest, omdat ik dacht dat het aan mij lag. Maar we hadden ook geen broer-zusverhouding. Eigenlijk leek er geen vuiltje aan de lucht. Tot vijf jaar geleden. Ik merkte aan René dat er iets aan de hand was. Hij draaide vaak zijn hoofd weg als we in gesprek waren; durfde me bijna niet meer aan te kijken. En hij werd steeds stiller. ’s Nachts lag hij te woelen in bed. Als ik ernaar vroeg, ontweek hij mijn vragen: ‘Het is gewoon wat druk op mijn werk.’ Ik maakte me zorgen. Ik wilde graag helpen, maar wist

niet hoe. Op een ochtend, we zaten aan de keukentafel met een kop koffie, was ik het zat. ‘Nou wil ik het weten,’ zei ik geïrriteerd. ‘Wat is er aan de hand?’”

René: “Toen kon ik het geheim dat ik al die jaren bij me had gedragen, niet langer meer voor me houden. ‘Anja, ik ben homo.’ Ik was zó bang geweest om de waarheid te vertellen. Bang dat ik Anja veel verdriet zou doen. Bang dat haar ouders kwaad zouden zijn. Bang dat vrienden me nooit meer zouden willen zien. En dat mensen me op straat zouden nawijzen. Dat spookte allemaal door mijn hoofd. Ik herinner me dat ik voor ik het Anja vertelde, bedacht dat er drie opties waren: ik maak er een einde aan, ik vertrek met de noorderzon of ik vertel het aan Anja. Ik wist dat de eerste twee opties niet reëel waren; dus ik moest voor het laatste kiezen. Maar het leek zo groot op dat moment. Zo immens.”

Datingsite

Anja: “In de periode daarna voelde René zich opgelucht, omdat hij zijn geheim had kunnen delen. Maar ik verkeerde in een soort shocktoestand. Ik had dit totaal niet zien aankomen. Ook omdat René helemaal geen vrouwelijke trekjes heeft. Was René

toch niet de man die ik dacht dat hij was, en die ik al 25 jaar vertrouwde? Op straat scande ik paniekerig iedere man die ik tegenkwam: zou die ook stiekem homo zijn? En ik was natuurlijk heel verdrietig. Ik heb later vrouwen ontmoet in een vergelijkbare situatie, die letterlijk ziek werden van verdriet. Ze waren volkomen lamgeslagen en meldden zich voor lange tijd ziek op hun werk. Maar zo zit ik niet in elkaar en ik kon het me bovendien niet permitteren. Ik had een eigen bedrijf; als ik niet functioneerde, ging ik failliet. Ik moest door. Ook voor de kinderen die nog van niets wisten. Maar juist die afleiding – een collega die een grapje vertelde, de zorg voor mijn kinderen – hield me ook op de been. Net als de gesprekken die ik voerde met René. Want het was nu een geheim van ons tweeën geworden. En dat zou het een jaar lang blijven. Als de kinderen ’s avonds in bed lagen, praatten we uren achtereen heel intensief met elkaar. Ik had veel vragen: wat voelde hij voor mij toen we trouwden? Was onze relatie een leugen geweest? Maar René verzekerde me dat zijn liefde voor mij oprecht was, dat we uit liefde getrouwd zijn, en dat onze kinderen uit liefde zijn geboren. En wat ik eigenlijk ook wel wist: dat hij ons niet in

de steek zou laten. Door die openhartige gesprekken kreeg ik weer vertrouwen. Vertrouwen in René én vertrouwen in een goede afloop, wat die ook zou zijn.”

René: “Anja zei nog het meeste verdriet te hebben om mij; dat ik hier al die jaren mee rondgelopen had. Dus toen ik niet veel later vertelde dat ik in de toekomst het liefst naast een man wakker wilde worden, stimuleerde ze mij om een profiel aan te maken op een datingsite. ‘Ik ben getrouwd met een heel lieve vrouw, maar ik wil mijn andere kant leren kennen,’ schreef ik. Ik betrok Anja bij mijn zoektocht. ‘Kom eens even kijken, dit is een leuke vent,’ riep ik soms enthousiast vanachter mijn computer. Drie maanden na mijn coming-out had ik een eerste date, met een heel sympathieke man: Edwin. Met wie ik in eerste instantie op vriendschappelijke basis afsprak, maar die later mijn partner zou worden.”

Anja: “Behalve op internet vond ik dat hij ook naar een homocafé moest gaan. Ik zwaaide hem uit bij de deur. Maar toen ik daarna alleen op de bank zat, wetende dat mijn man nu in een bar op zoek was naar een nieuwe partner, kwamen de tranen. Snikkend vroeg ik me af hoe dit verder moest. Maar snel vermande ik me weer.

Want hoe moeilijk het ook voor mij was, ik vond dat René zichzelf moest kunnen zijn. Dat was het allerbelangrijkste. En ik zou hem daarbij helpen waar ik kon.”

René: “Anja is nooit boos op mij geweest. Omdat ik nooit achter haar rug om contact met mannen heb gezocht. Ik was zelfs nog nooit echt verliefd geweest op een man. Anja heeft in het begin wel een keer gezegd: ‘Ik vind het jammer dat je het niet verteld hebt voordat we trouwden. Want dan had ik een keuze gehad of ik met een homo wilde trouwen of niet.’ Dat gevoel begrijp ik goed. En ik voel me daar nog steeds af en toe schuldig over. Anja is vooral begripvol geweest. Dat zie je ook weleens anders. Er zijn vrouwen die kwaad worden en hun man het huis uit gooien. Anja heeft een wijsheid in zich om anders tegen de dingen aan te kijken.”

Onvoorwaardelijke liefde

Anja: “Ik heb mijn eigen verdriet opzijgeschoven. Me misschien zelfs weggecijferd. Omdat ik vooral bezig was met René, hoe dit voor hem was. Maar ik vind dat niet erg. Ik ben er juist trots op. Want het kwam voort uit de onvoorwaardelijke liefde die ik voelde voor mijn man. Als je echt van iemand houdt, wil je het beste ►

Anja:

‘René is niet meer mijn man, maar nog wel mijn beste vriend’

voor die persoon. Hoe kon ik boos zijn terwijl ik zag hoe zwaar dit voor René was. Hoeveel moeite het hem kostte om aan de buitenwereld te vertellen wat hij al die jaren voor zich had moeten houden.”

René: “Ja, zoals toen we naar de boerderij van Anja’s ouders reden, om het te vertellen. Ik was stikzenuwachtig. Hoe zouden ze reageren? Zouden ze boos worden? Toen we binnen waren, stak ik maar meteen van wal: ‘Een jaar geleden heb ik aan Anja verteld dat ik op mannen val en we zijn nu aan het kijken hoe we daar invulling aan kunnen geven.’ Even waren ze sprakeloos, maar toen stond Anja’s moeder op en gaf ons allebei een knuffel: ‘Wat zullen jullie het moeilijk hebben gehad,’ zei ze meelevend. Anja’s broer is homo. Het was voor haar en Anja’s vader daardoor geen onbekend terrein. Mijn eigen ouders hebben denk ik ook geaccepteerd dat hun zoon homo is. Ze praten er weliswaar weinig over, maar kunnen goed met Edwin overweg.”

Anja: “We hebben het daarna ook samen aan de kinderen verteld. Eerst aan Anne, de oudste, die was toen vijftien. Ze had een foldertje zien liggen op de bank van Orpheus, een vereniging die hulp biedt bij homoseksualiteit in man-vrouwrelaties, en vroeg grappend: ‘Oké, zeg het maar, wie van jullie is de homo of de lesbo?’ Toen heb ik René, die in een andere kamer aan het werk was, erbij geroepen en hebben we het haar verteld. Haar eerste reactie was verrassend opgewekt: ‘O, cool pap. Dan kun je eindelijk jezelf zijn.’ We wisten wel dat ze openminded zou reageren. Maar een minuut later huilde ze.

Omdat het tot haar doordrong dat dit consequenties kon hebben, dat papa en mama misschien uit elkaar zouden gaan. Ook de andere twee, toen dertien en tien jaar oud, huilden toen we het hen vertelden. We hebben er ook meteen bij verteld dat papa nu een vriend had. Want René was inmiddels stapelverliefd geworden op Edwin. René en ik waren zelfverzekerd en rustig toen we het de kinderen vertelden. We waren er immers zelf al een jaar aan gewend. Ik denk dat onze kinderen mede daardoor de nieuwe situatie redelijk snel accepteerden. Ook zagen ze dat we elkaar altijd met respect en liefde zijn blijven benaderen. Inmiddels geven ze veel om Edwin. Net als ik.”

Tijd om te wennen

Anja: “We hebben ook minder leuke reacties gehad. Op een verjaardag probeerden een paar vriendinnen mij te steunen door te zeggen: ‘Het is toch niet leuk voor jou dat René homo is en een vriend heeft. Je moet wel aan jezelf denken.’ Ik verdedigde hem door te zeggen: ‘René is nooit vreemdgegaan. Hij heeft nooit stiekem parkeerplaatsen of herensauna’s bezocht. Wij dealen hier samen mee.’”

René: “Ook vrienden van mij hebben opmerkingen gemaakt als: ‘Jee, we dachten dat we je kenden.’ Maar inmiddels is er begrip bij onze vrienden. Ze hadden gewoon tijd nodig om eraan te wennen.”

Anja: “Net als wij. Maar ik kan er nu echt

van genieten om René en Edwin samen te zien. Ze zien er zo blij uit. Aan de andere kant heb ik daar ook weleens pijn van. Nog steeds. Bijvoorbeeld met Nieuwjaar. Dat vieren we fijn samen. Met Edwin en de kinderen. Maar om twaalf uur wordt er gekust. Dan geeft René de eerste zoen aan Edwin. Terwijl hij 25 jaar lang mij op dat moment kuste. Dat vond ik vooral die eerste Oud en Nieuw moeilijk. Gelukkig heb ik sinds een half jaar zelf ook een heel lieve vriend.”

René: “Anja en ik zijn nu al bijna vier jaar geen stel meer en ik woon inmiddels parttime samen met Edwin. Maar als je sinds je vijftiende samen bent, is het een heel proces om elkaar los te laten. Ook voor de kinderen. Om voor hen het ouderlijk huis intact te laten, ben ik daarom drie tot vier dagen per week thuis, wat mogelijk is omdat ik vanuit huis werk. Maar over een paar jaar woon ik waarschijnlijk volledig met Edwin samen. Aan de band die ik met Anja heb, zal dat niets veranderen. Volgende week gaan we bijvoorbeeld met z’n allen op vakantie naar Oostenrijk. Edwin, Anja, de kinderen en ik.”

Anja: “Dat hebben we vorig jaar ook al zo gedaan en dat is goed bevallen. René en ik houden nog steeds van elkaar. We doen graag dit soort dingen samen, en ik kan ook nog steeds bij hem terecht als ik bijvoorbeeld stress heb op mijn werk. René is niet meer mijn man, maar nog wel mijn beste vriend.” ■

MENSEN IN EEN GELIJKE SITUATIE

Harde cijfers zijn er niet, maar naar schatting zijn er in Nederland 100.000 stellen van wie de man of de vrouw homo- of biseksueel is. De landelijke vereniging Orpheus biedt hulp aan deze koppels. Mario Postma, bestuurslid van Orpheus, en zelf sinds negen jaar uit de kast, licht toe: “Iemand die uit de kast

komt, loopt hier meestal al lang mee rond. Als hij dan eindelijk zijn coming-out beleeft, komt hij vaak in een soort tweede puberteit terecht, want eindelijk mag hij zichzelf zijn: hij is euforisch. Maar voor de heteropartner is het een grote schok. Orpheus, 45 jaar geleden begonnen als een onderafdeling van het

COC, organiseert daarom bijeenkomsten en andere activiteiten voor zowel de homo als de heteropartner op negen locaties door heel Nederland. Elke maand is er een open avond. René en Anja uit het interview hebben veel steun gehad aan bijeenkomsten van Orpheus.”

orpheus.nl